

Departament d'Educació

**Escola Les Cometes
Llorenç del Penedès**

CRITERIS D'ESCOLA SOBRE TASQUES A FER A L'ÀMBIT FAMILIAR

Document aprovat en claustre el setembre de 2019

Contingut

Consideracions prèvies.....	2
Consideracions generals.....	2
Orientacions i activitats per afavorir el procés d'ensenyança i aprenentatge en l'àmbit familiar3	
Equip de petits	3
Orientacions generals i proposta d'activitats.....	3
Per reforçar el seu procés d'aprenentatge de la lectura:	4
Equip de Mitjans	5
Orientacions generals.....	5
Proposta d'activitats.....	5
Ajudem els nostres nens i nenes.....	6
Equip de Grans	7
Orientacions generals.....	7
Pel que fa a les tasques encomanades des de l'escola:	7
Pel que fa a les tasques que poden sorgir a nivell familiar i que potencien i generen aprenentatges	7

Consideracions prèvies

Parlar dels deures porta a un debat que genera opinions favorables i desfavorables tant a nivell de famílies com de mestres. Depèn sovint de l'associació que fem entre aquesta paraula i les experiències pròpies que hem tingut o els criteris que tenim de com ocupar el temps d'oci.

Visió negativista dels deures:

- Ocupen massa temps familiar i de lleure personal.
- Si són desproporcionats i poc adequats poden generar problemes d'estrès, d'ansietat...
- Poden ser font de conflicte en les relacions familiars.
- Són un element de desigualtat i iniquitat en les famílies amb menys recursos.
- No hi ha coordinació amb les famílies i poca personalització.
- Són poc motivadors, avorrits...

Visió positivista dels deures:

- Afavoreixen el desenvolupament del nen.
- Reforcen l'aprenentatge que té lloc a l'aula.
- Ajuda a crear l'hàbit de treball i de l'estudi.
- Promouen l'autonomia i la implicació en l'aprenentatge.
- Són adequats per als aprenentatges que es basen en la repetició i la pràctica (la lectura, el càlcul o la gramàtica).
- Serveixen per connectar el context escolar amb la vida quotidiana.

Probablement la clau, com acostuma a passar en molt àmbits de la vida, consisteixi en suavitzar les visions radicals tot potenciant el que es consideren valors positius i eliminant o reduint allò que es considera negatiu.

Des d'aquesta perspectiva elaborem aquest document que recull la visió de l'Escola sobre aquest tema.

Consideracions generals

Cal tenir present que l'aprenentatge no es produeix solament en l'àmbit escolar.

A la vida quotidiana, sigui en l'àmbit familiar o en altres de l'entorn social, s'ocasionen contínuament situacions on es poden produir aprenentatges competencials importants, d'ampli espectre, útils tant per l'evolució dels aspectes de maduresa personal i cultural, com també d'allò més relacionat amb el currículum escolar.

Des de d'aquesta perspectiva és necessari transmetre a les famílies la importància de la seva implicació en el procés d'aprenentatge dels seus fills: aprofitar situacions de la vida quotidiana, interessar-se i valorar la feina que es fa a l'escola, compartir tasques, intervenir en l'organització del temps de lleure...

Per ser coherents amb aquesta visió, es necessari que des de l'escola fem una tasca d'orientació i acompanyament.

Com ho podem fer? Explicitant allò que és més prioritari a cada edat. Facilitant informació continua del que estem treballant a l'escola. Coordinant-nos amb les famílies. Fent una atenció personalitzada quan s'escaigui.

L'edat és un factor que cal tenir en compte.

Els nens i les nenes van guanyant en autonomia a mesura que es fan grans. Quan són petits i s'encarrega una tasca per a casa, ja es compta amb la implicació de la família. A mesura que es fan grans s'espera més implicació i responsabilitat personal. Haurem de vetllar que les tasques encomandes tinguin en compte les necessitats d'aprenentatge dels infants, siguin adequades a l'edat i promoguin l'autonomia i la implicació dels nens i nenes en l'aprenentatge.

El temps dels infants fora de l'escola pertany a les famílies i a elles els correspon gestionar-lo.

S'haurà de vetllar que els temps de dedicació a tasques encomanades des de l'escola sigui proporcional a l'edat i evitar que envaeixi excessivament els temps de lleure i de convivència familiar.

Cal tenir en compte les característiques de les tasques encomanades.

En aquest sentit pensem que cal reduir les tasques excessivament sistemàtiques i ampliar les que serveixin per potenciar i reforçar els aprenentatges bàsics i per connectar el context escolar amb la vida quotidiana afavorint l'aprenentatge significatiu i competencial.

Tanmateix s'hauran d'adaptar les tasques a les característiques de l'alumnat tenint en compte les possibles dificultats.

No enviarem per fer a casa les feines que no s'han acabat a classe. Exceptuant casos puntuals on ho acordem amb la família.

En cas que no s'acabin les feines a classe de forma habitual, caldrà comunicar-ho a la família per a que n'estigui al corrent. L'equip docent haurà d'investigar els motius i intentar trobar solucions alternatives.

Orientacions i activitats per afavorir el procés d'ensenyança i aprenentatge en l'àmbit familiar

Equip de petits

Orientacions generals i proposta d'activitats

El temps a casa hauria de seguir molt vinculat al joc, que encara ocupa gran part del temps dels infants en aquesta edat. En aquesta etapa, el joc és una eina que permet als infants avançar en el domini de les seves capacitats, tant intel·lectuals, com socials i físiques. El joc més característic és el simbòlic, amb el qual els infants recreen situacions quotidianes, posen en pràctica les seves experiències, imiten les conductes dels adults i també expressen emocions i sentiments. Per aquest motiu convé trobar instants per compartir amb ells i reforçar els lligams afectius. Les joguines més

adequades són aquelles amb què poden reproduir accions que veuen a casa o a l'entorn: cuinetes, firetes, ninos, oficis o roba per disfressar-se.

Les estones que els infants estan a casa poden incorporar en el seu dia a dia activitats com col·laborar en petites tasques domèstiques (endreçar les joguines, dur la roba bruta al cistell, o ajudar a parar i desparar taula,...)

També es poden introduir els jocs de regles com el parxís o els dòminos, que els ensenyen a respectar les normes a saber perdre, etc. Cal proposar jocs variats que impliquin certes regles, com ara el "pica paret", el parxís o el "veig-veig". Aquest tipus de jocs els ajuden a entendre el sentit de les normes i, a més, és una manera de passar-ho bé tots junts.

Es poden organitzar activitats en família com jocs de taula, petites excursions per la natura, caminades per l'entorn proper, visitar parcs diferents als habituals, museus, exposicions, anar a biblioteques, assistir a espectacles musicals o teatrals infantils, anar al cinema, participar en activitats d'oci infantil com tallers de cuina, curses esportives o actes solidaris, entre d'altres.

Entre d'altres activitats poden manipular amb textures i materials diversos (safates d'experimentació, construccions de fusta, pintura de dits...), jugar amb joguines senzilles que fomentin la seva imaginació (jocs de construcció de fusta, objectes i robes per disfressar-se o caixes d'eines) i que els permetin fer un joc més lliure. També és important facilitar que els seus amics vinguin a jugar a casa.

En el cas que incorporeu activitats tecnològiques, tingueu en compte que han de ser de curta durada i que sempre han d'estar acompanyats mentre les fan. Procureu que aquestes activitats no ocupin tot el seu temps i que continuïn fent-ne altres que són importants per al seu desenvolupament intel·lectual, personal i social, com jugar amb els germans i amb els amics, fer servir joguines tradicionals que puguin manipular, mirar contes, anar al parc i descobrir el que els envolta, per exemple.

En aquesta etapa els nens i les nenes ja dominen el llenguatge oral i s'inicien en el procés d'aprendre a llegir i escriure. Per despertar l'hàbit lector és positiu compartir el gust pel món dels llibres.

Per reforçar el seu procés d'aprenentatge de la lectura:

- Expliqueu o llegiu contes, inventeu històries de manera habitual.
- Trieu contes adaptats als seus aprenentatges i rutines.
- Aneu sovint a les biblioteques amb ells, tant per triar llibres adequats per a la seva edat com per participar en les activitats que organitzen
- Visiteu llibreries per conèixer les novetats, demanar consell sobre els temes que agraden més en aquestes edats o participar en les activitats que organitzen.

Cal tenir present que en totes aquestes activitats recomanades intervé el llenguatge; cal aprofitar-les per tal d'afavorir el seu desenvolupament.

Equip de Mitjans

Orientacions generals

Recomanem una estona diària per fer activitats en l'àmbit familiar que afavoreixin l'aprenentatge que es realitza a l'aula.

A les classes de primer i de segon donarem activitats dos dies a la setmana per fer a casa. A tercer podrà ser algun dia més tenint en compte els aprenentatges d'aula.

Oferirem recomanacions metodològiques a les famílies i suport pedagògic a l'alumnat que requereixi una atenció especial en algun moment del seu procés d'aprenentatge.

Tenint en compte que l'aprenentatge escolar prioritari en aquestes edats és la lectoescriptura, proposem activitats que estiguin relacionades amb l'àmbit lingüístic (lectoescriptura). També algunes de l'àmbit matemàtic.

Proposta d'activitats

Per primer

- Lectura de llibres i contes (recomanem llegir una estoneta cada dia).
- Comprensió lectora: explicar el que han llegit i respondre preguntes orals que els podeu fer sobre la lectura.
- Expressió escrita: escriure frases sobre un tema.
- Repassar les operacions treballades: sumes i restes.
- Memoritzar sumands iguals fins el vint ($1+1$, $2+2$,... $10+10$ i també $10+1$, $10+2$,... $10+10$). Descomposició del 10 ($0+10$, $1+9$, $2+8$, $7+3$, $6+4$,...). .
- Problemes senzills on es puguin aplicar les operacions treballades.
- Comptar i descomptar del 0 al 99 (de 2 en 2, de 5 en 5 i de 10 en 10).
- Dictats de números fins al 100.
- Activitats per fer amb l'ordinador: <http://www.edu365.cat/primaria/>

Per segon

- Lectura de llibres i contes (recomanem llegir una estoneta cada dia).
- Comprensió lectora: explicar el que han llegit i respondre preguntes orals que els podeu fer sobre la lectura.
- Expressió escrita: petits textos lliures, descripcions, receptes, llistats, ...
- Repassar les operacions treballades: sumes portant i restes sense portar.
- Taules de multiplicar (2,3,4,5 i 10).
- Resoldre problemes senzills on puguin aplicar les operacions treballades.
- Comptar i descomptar del 0 al 999 (o més si els coneixen).
- Comptar de 2 en 2, de 3 en 3, de 5 en 5 i de 10 en 10, tant endavant com endarrere. Memoritzar sumands iguals fins el vint ($1+1$, $2+2$,... $10+10$ i també ($10+1$, $10+2$,... $10+10$). Descomposició del 10 ($0+10$, $1+9$, $2+8$,...).
- Dictats de números fins al 999.
- Escriptura del nom dels nombres.
- Activitats per fer amb l'ordinador: <http://www.edu365.cat/primaria/>

Per tercer

- Comprensió lectora: explicar el que han llegit o respondre preguntes sobre el text.
- Expressió escrita: narració lliure, diari personal, cartes, poemes, receptes, descripcions...
- Buscar paraules al diccionari.
- Buscar sinònims, antònims i adjectius.
- Repassar les operacions matemàtiques treballades: sumes i restes portant-ne, multiplicacions i divisions per una xifra.
- Repassar les taules de multiplicar de l'1 al 10.
- Resoldre problemes senzills on es puguin aplicar les operacions treballades.
- Comptar i descomptar: unitats, desenes, centenes, milers i unitats de miler.
- Dictats de números fins al 9.999.
- Escriptura del nom dels nombres.
- Activitats per fer amb l'ordinador: <http://www.edu365.cat/primaria/>

L'etapa evolutiva de les característiques físiques i psíquiques dels infants entre els 6 i 8 anys s'ha tenir en compte, per entendre la seva evolució en l'aprenentatge, comportament i educació dins i fora de l'escola.

Ajudem els nostres nens i nenes

És molt important i necessari acompanyar als nostres nens i nenes en el camí per a fer-se grans, això vol dir que els hem d'ajudar a tirar endavant, assumint responsabilitats, errors, preocupacions, dubtes, encerts...

Com ho podem fer

- Els deixarem ser responsables d'algunes coses: les seves joguines, la seva roba, el material escolar ...
- Hem de deixar que s'equivoquin, ja que també aprenem dels errors.
- Els hem de demostrar que volem i ens agrada que es facin grans: podem compartir més coses, ens poden explicar allò que els preocupa i allò que els entusiasma.
- Hem d'aconseguir diàriament un temps on els puguem escoltar i ells se sentin escoltats.
- Ens interessarem pel treball realitzat a l'escola i intentarem donar-los suport en allò que els calgui: els podem ajudar a l'hora de fer deures, podem llegir cada dia una estoneta amb ells/es.

Què podem fer a casa?

- Tenir alguna responsabilitat diària: parlar – desparar la taula, anar a comprar el pa, arreglar l'habitació ... Valorar sempre que es pugui de manera positiva el desenvolupament de dites tasques.
- Mantenir l'espai diari de dedicació als infants. Afavorir les converses i fer valoracions del que succeeix dia a dia.
- Potenciar l'interès en les tasques escolars i en l'evolució acadèmica.
- Llegir cada dia una estona i parlar d'allò que hem llegit.
- Valorar, potenciar i reforçar el procés evolutiu de cadascú i l'esforç que es realitza en la tasca diària.

Equip de Grans

Orientacions generals

Gradualment les tasques per fer a casa han ser assumides amb més autonomia per l'alumnat amb la finalitat de facilitar el seu creixement personal i maduratiu. Han de veure-les com a part de les seves responsabilitats i han de ser útils per anar adquirint consciència de l'aprenentatge i de l'aprendre a aprendre.

No volem carregar els nostres alumnes diàriament de deures però creiem que cal uns "mínims" de treball a casa. També trobem interessant afegir unes recomanacions per a les famílies que ajudin als seus fills a acostar-se als aprenentatges que potenciem a l'escola en les seves activitats quotidianes o d'oci.

Pel que fa a les tasques encomanades des de l'escola:

- Aniran estretament lligades al que s'està treballant en el dia a dia a l'aula, això farà que aquestes tasques també facin de guia a les famílies i així aquestes estiguin al corrent del què s'està treballant a l'aula.
- Si ho considerem necessari els i les mestres tindrem llibertat per improvisar alguna tasca per a fer a casa.
- Si algun nen/a no presenta els deures no hi haurà sancions, caldrà veure en cada cas si cal comunicar-ho a les famílies.
- Procurarem que no s'acumulin controls en una mateixa setmana per a que els/les alumnes puguin centrar-se en l'estudi d'aquella àrea i fer una bona tasca.
- Les activitats per fer a casa, sempre que sigui possible, les planificarem els divendres, les apuntarem entre tots i totes a l'agenda i a la pissarra i vetllarem per a que tots i totes ho apuntin. Posant tots els deures els divendres, ajudarem les famílies a que es puguin planificar la setmana i les activitats extraescolars amb més temps i llibertat.

Tindrem tres tipus d'activitats per a fer a casa:

- Les activitats del dia a dia (aquelles que planificarem els divendres).
- Les activitats per fer a llarg termini (lectura de llibres, presentació de treballs...).
- Activitats de reforç o ampliació puntuals per aquells nens i nenes que considerem que ho necessiten, sempre acordant amb les famílies el motiu i necessitat d'aquesta tasca.

Pel que fa a les tasques que poden sorgir a nivell familiar i que potencien i generen aprenentatges

Es tracta de buscar en les activitats del dia a dia oportunitats per aprendre. Si hi pensem i observem amb una mirada oberta a l'aprenentatge veurem la quantitat de possibilitats que ens sorgeixen en el dia a dia amb els nostres fills i filles, per adquirir tot tipus d'aprenentatges i fins i tot ampliar coneixements sobre matemàtiques, llenguatge, música, medi natural i social ..., només cal estar atents.

Tenim clar, doncs, que els nostres alumnes experimenten aprenentatges i es desenvolupen personalment més enllà de l'aula i l'escola.

On i com podem aprendre quan estem en família?

A casa:

- **Jugar.** Els jocs de taula són una eina excel·lent per aprendre plegats i reforçar els vincles familiars. De vegades no sabem quin regal fer a nens i nenes que tenen de tot. Un joc per jugar en família pot ser una molt bona opció. Avui dia hi ha moltíssima oferta de jocs interessants per a totes les edats, només cal anar a una botiga de joguines i visitar la secció de jocs d'estratègia, jocs de cartes o deixar-vos aconsellar. Alguns exemples de jocs podrien ser: el Dixit, el Virus, el Dobble, el Hibo, el Cortex i el Thinko.
- **Mirar documentals plegats,** comentar-los, fer preguntes...etc. Una bona selecció televisiva, visionada amb l'adult pot ser un element cultural molt potent.
- Cuinar junts, a part de ser una transmissió cultural, calcular i mesurar quantitats d'aliments és una manera pràctica i molt significativa per assimilar les unitats de capacitat i massa.
- **Llegir molt.** Revistes, còmics, novel·les, poemes...etc.
- **Escriure** un diari o tenir una llibreta per poder escriure relats, cançons, idees, pensaments...
- **Participar en la decoració** d'alguna estància o racó de casa pot estimular molt la seva imaginació i creativitat, agafar mesures i conèixer eines per a fer petites tasques domèstiques.
- **L'ús controlat de les tecnologies.** Tingueu present que, amb un bon ús, aquestes tecnologies poden aportar molts beneficis als vostres fills. Per exemple, els permeten obtenir informació de manera immediata, ampliar i elaborar coneixements amb més facilitat, relacionar-se amb persones d'altres països o desenvolupar capacitats intel·lectuals.
- És important de vegada aturar-nos i tenir una actitud proactiva per **iniciar converses**, si no deixem de fer-ho i mantenim la comunicació quan els nens i nenes s'acosten a l'adolescència aquesta serà una de les claus per a tenir una bona relació i ajudar-los a prendre decisions.
- **Què podem fer per incentivar converses profitoses?** Algunes activitats que podem posar en pràctica són:
 - o Plantejar dilemes morals. Exposar una situació problemàtica que plantegi un conflicte de valors. Demanarem que es posicionin i responguin què farien en aquesta situació segons la seva escala de valors, després podem explicar què fariem nosaltres i perquè. Amb aquesta conversa, els nens i nenes poden reflexionar sobre els seus propis valors.
 - o Analitzar i comentar notícies. Parlar i comparar una notícia des de diferents perspectives ja sigui amb diaris, diferents canals de televisió, o coneixent la opinió de la resta de la família... Això pot ajudar al fet que els nens i nenes construeixin el seu propi coneixement i incentivar el seu esperit crític.
 - o Preguntes, preguntes i més preguntes. Fer preguntes curioses que motivin als nens i nenes a pensar, reflexionar i buscar informació.

L'entorn local:

Els nens i nenes poden desenvolupar habilitats diverses a través de l'exploració de la seva localitat. Anar a visitar la Cooperativa Agrícola en època de verema, conèixer els espais culturals i fer seguiment de les seves activitats: Galeria d'art Les Quintanes,

obres de teatre, concerts, xerrades de El Centre i La Cumprativa... En general afavorir la participació en la vida i folklore del poble.

Llocs més llunyans:

Conèixer i aprofitar l'entorn cultural de la comarca i de les poblacions properes. Trobarem activitats interessants com visitar la Casa nadiua i l'Auditori Pau Casals, el museu i casa d'Àngel Guimerà, l'obra d'Apel·les Fenosa, Tàrraco Romana, la Ciutadella Ibèrica de Calafell... Allunyant als nens i nenes del seu ambient habitual els hi estimulem la seva curiositat i imaginació.